

Een goede tuinder

Vorige week schoot een jonge man in Amerika een aantal zwarte mensen dood. Eenvoudigweg uit haat. En hij was pas zeventien jaar. Trek daar van af de jaren dat hij nog een baby was, een peuter en een kleuter, – zeg vijf jaar -, en dan zien we dat iemand in twaalf jaar een haatdragende moordenaar kan worden.

In onze eigen omgeving, of misschien op een afstand of via de media, kunnen we soms tegenovergestelde dingen zien: mensen die belangeloos zichzelf wegzetten in het verzorgen van hun partner, of misschien van hun ernstig ziek kind. Of misschien wel van mensen die voor de persoon vreemd zijn zoals diegenen die zich inzetten in het helpen van vluchtelingen, of in gebieden van hongersnood, of oorlog en geweld. En er zijn mensen die zichzelf wegcijferen in het zich inzetten voor dieren, dierenwelzijn, voor de natuur, voor de aarde.

We starten allemaal dit leven met wat in het boeddhisme ‘de oorspronkelijke geest’ genoemd wordt. Maar het kan binnen verrassend korte tijd leiden naar hele verschillende uitkomsten. Het is een beetje te vergelijken met tuinders die in een volkstuinproject een stuk grond krijgen. En bij de ene raakt het al snel overwoekerd door onkruid en bij de andere wordt het een fantastische bloementuin of een fruit- en groentetuin. En daarin zit ook precies wat we kunnen doen. Zenmeester Honghzi noemt onze oorspronkelijke geest het open veld dat we zo nu en dan moeten wieden. Want zoals elke tuinder weet: er schiet altijd zo nu en dan onkruid op. En ben je aandachtig en merk je het op, dan haal je ze snel weg zodat ze de bloemen, planten en het fruit en de groenten niet overwoekeren. Laat je ze te lang staan, dan krijgen ze stevige wortel. Ze komen tot bloei en verspreiden hun zaad en voordat je het weet, staat de tuin vol met onkruid. Is het overwoekerd.

Dat kan ook in onze geest gebeuren wanneer we niet aandachtig zijn. Onbehelpzame gedachten en emoties kunnen we laten woekeren. Uiteindelijk overgroeien ze de grond van onze oorspronkelijke geest en dat kan leiden tot zoiets als in Amerika is gebeurt.

Dus laten we aandachtig zitten en waar we opmerken dat er nog onkruid staat, gedachtenstructuren die de wereld verdelen in vriend en vijand, in mensen die onze liefde en aandacht waard zijn en die het niet waard zijn, - en we doen dit meestal heel subtiel -, wied het dan! Haal het onkruid weg, simpelweg door te ontspannen, te verzachten, vriendelijk te worden. Steeds weer opnieuw. Houd je tuintje schoon. En waar er dingen opkomen die mooi zijn, die schoonheid in zich dragen, die behulpzaam zijn voor anderen en voor jezelf, die schoonheid brengen in de wereld, cultiveer dat.

Onze oorspronkelijke geest kan schitterende dingen voortbrengen maar het vraagt een goede tuinder om de tuin productief te maken in plaats van destructief.

* * * * *

*Eerw. Baldwin Schreurs
Woensdag 18 mei 2022*